

Pääluokka 24

ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

Selvitysosa:

Toimintaympäristö ja hallinnonalan strategiset painopistealueet

Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan tavoitteena on vahvistaa maamme kansainvälistä asemaa, turvata Suomen itsenäisyys ja alueellinen koskemattomuus sekä parantaa suomalaisten turvallisuutta ja hyvinvointia. Suomi edistää keskinäisriippuvuuksien maailmassa kansainvälistä vakautta, rauhaa, demokratiaa, ihmisoikeuksia, oikeusvaltioperiaatetta ja tasa-arvoa.

Suomi toimii aktiivisesti ja vastuullisesti kansainvälisessä yhteisössä saavuttaakseen ulko- ja turvallisuuspoliittiset tavoitteensa. Suomen kansainvälisen yhteistyön tärkeimpinä puitteina ovat Euroopan unioni sekä Pohjoismaat, Nato-kumppanuus, Etyj ja YK. Lisäksi Suomi rakentaa ja ylläpitää hyviä kahdenvälisiä suhteita muihin valtioihin. Kansainvälisen oikeuden sekä sääntöihin ja sopimuksiin perustuvan monenkeskisen järjestelmän merkitys Suomen turvallisuudelle ja hyvinvoinnille on suuri. Polarisoituvassa maailmassa Suomi on rakentava kumppani, joka pyrkii vahvistamaan sopimusperusteista kansainvälistä järjestelmää.

Turvallisuuspoliittinen tilanne Euroopassa on jännittynyt, minkä lisäksi vaikeat konfliktit, laajamittainen pakolaisuus, lisääntynyt terrorismi sekä kansainvälisen talouden merkittävät haasteet edellyttävät hyvin harkittuja ulkopoliittikan toimia. Ulko- ja turvallisuuspolitiikassa on varauduttava myös tuleviin, Suomesta riippumattomiin muutoksiin.

Suomi pyrkii vahvistamaan turvallisuuttaan kaikissa oloissa yhtä lailla lähialueilla, Euroopassa kuin laajemmassa kansainvälisessä yhteistyössä. Turvallisuuden ja hyvinvoinnin lisäämiseen tarvitaan taloudellisia ulkosuhteita, kestävä kehitystä ja ratkaisuja suuriin globaalihaasteisiin. Näihin toisiinsa kiinteästi liittyviin kysymyksiin vastaamisessa moderni, ajassa kiinni oleva ulkoasiainhallinto on avainasemassa. Muuttuva toimintaympäristö korostaa ministeriön ja edustustojen työhön merkitystä. Strategisten painopistealueiden lisäksi toimintaa ohjaavat ministeriön arvot: yhteistyö, luovuus ja tuloksellisuus.

Ulkoasiainhallinnon kannalta keskeiset strategiset kysymykset ovat:

- Lähialueiden vakaus ja Suomen kansainvälinen asema
- Pohjoismainen turvallisuuspoliittinen yhteistyö, Nato-kumppanuus ja EU turvallisuusyhteisönä
- Taloudelliset ulkosuhteet
- Kestävä kehitys
- Moderni ja tehokas ulkoasiainhallinto

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet

- Edistetään Pohjolan ja Itämeren alueen vakautta ja vahvistetaan pohjoismaista turvallisuuspoliittista yhteistyötä, erityisesti Ruotsin kanssa.
- Vahvistetaan EU:n yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa ja yhteistä turvallisuus- ja puolustuspolitiikka sekä edistetään unionin ulko- ja turvallisuuspoliittista globaalistrategiaa.
- Vahvistetaan laaja-alaista transatlanttista yhteistyötä sekä kahdenvälisesti että EU:n kautta.
- Ylläpidetään monipuolisia ja toimivia kahdenvälisiä suhteita Venäjän kanssa EU:n yhteisten Venäjä-linjausten pohjalta.
- Vahvistetaan poliittisia suhteita ja painopistealojen yhteistyötä Suomella tärkeiden maiden kanssa.

— Jatketaan aktiivista yhteistyötä ja vaikuttamista arktisiin alueisiin liittyvissä kysymyksissä, ml. arktisten asioiden kehittäminen yhdeksi EU:n ulkosuhteiden painopisteeksi. Hyödynnetään Suomen Arktisen neuvoston puheenjohtajuuskautta 2017—2019 arktisten maiden yhteistyön vahvistamisessa.

— Vaikutetaan muuttoliikkeen juurisyihin osana EU:ta ja kansainvälistä yhteisöä sekä tuetaan kauttakulkumaiden kantokyvyn vahvistamista. Edistetään sekä kansallisten että EU-tason ratkaisujen löytymistä palautus- ja takaisinottojärjestelyiksi keskeisten lähtömaiden kanssa.

— Edistetään väkivaltaisten ääriliikkeiden toiminnan ehkäisemistä sekä osallistutaan kansainvälisen terrorismin torjuntaan kansainvälisellä yhteistyöllä.

— Jatketaan vahvaa osallistumista kansainväliseen sotilaalliseen ja siviilikriisinhallintaan sekä kehitetään rauhanvälitystoimia. Yhteensovitaan sotilaallinen ja siviilikriisinhallinta sekä kehitysyhteistyö, humanitaarisen apu ja rauhanvälitys.

— Edistetään kansainvälisessä yhteistyössä sääntöihin ja avoimuuteen perustuvaa vapaakauppaa ja maailmantaloutta.

— Korostetaan taloudellisissa ulkosuhteissa vienninedistämistä, erityisesti pienten ja keskisuurten suomalaisyritysten kansainvälistymistä sekä investointien saamista Suomeen kehittämällä Team Finlandin palveluita.

— Tuetaan kestävän kehityksen Agenda 2030:n ja YK:n ilmastopimuksen toimeenpanoa sekä ihmisoikeuksien toteutumista kehitysmaissa. Vaikutetaan niitä tukevien kansainvälisten päätösten syntymiseen ja toimeenpanoon.

— Panostetaan erityisesti Suomen kehityspolitiikan perustavoitteiden ja arvojen sekä painopistetaivoitteiden toteutumiseen ja vaikuttavuuden vahvistamiseen kansainvälisessä kehityspolitiikassa ja kehitysmaissa, erityisesti hauraissa ja vähiten kehittyneissä maissa.

Toiminnallinen tuloksellisuus

— Oma edustustoverkko on Suomelle tärkeä. Ulkoasianhallinnon voimavaroja painotetaan niihin maihin, joiden poliittinen ja taloudellinen merkitys Suomen kannalta kasvaa. Suomen ulkoisen edustautumisen rakenteen ja toimintatapojen kehittämistä jatketaan.

— Digitalisaation tarjoamat mahdollisuudet hyödynnetään laajemmin koko hallinnonalalla.

— Ulkoasiainhallinnon viestintäherkkyyttä nostetaan. Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan perusratkaisuista viestitään tehokkaasti ja ajanmukaisin keinoin.

Sukupuolten välinen tasa-arvo

Ulkoasiainministeriön hallinnonalan linjausten mukaisesti periaatteena on tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutuminen ministeriön kaikessa toiminnassa. Ministeriö on vahvistanut tätä koskevan toiminnallisen tasa-arvon linjauksen. Tavoitteena on säilyttää naisten osuus johdosta ja asiantuntijatehtävistä saavutetulla hyvällä tasolla.

Kehityspolitiikassa naisten ja tyttöjen oikeuksien ja aseman vahvistuminen on yksi Suomen painopistealue ja sukupuolten välistä tasa-arvon toteutumista edistetään läpi kaiken toiminnan. Tavoitteena on vuoden 2017 aikana kasvattaa sukupuolten välistä tasa-arvoa edistävän kehitysyhteistyön osuutta.

YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1325 "Naiset, rauha ja turvallisuus" kansallisen toimintaohjelman toimeenpanossa kiinnitetään huomiota naisten aseman vahvistamiseen ja osallistumiseen konfliktien ehkäisyyn, ratkaisemiseen ja rauhanrakentamiseen. Osana rankaisemattomuuden vähentämistä rahoitetaan muun muassa Justice Rapid Response -yhteistyömekanismien toimintaa. Toiminnassa painottuvat seksuaalisen väkivallan torjuntaan liittyvät kysymykset, ml. seksuaalirikosten tutkinta konfliktimaissa.

Pääluokan valtuudet momenteittain (milj. euroa)

		2016 varsinainen talousarvio	2017 esitys
24.30.50	<i>Valtionapu Teollisen yhteistyön rahasto Oy:lle</i>		
	— kehitysyhteistyövaltuus	168,19	168,19
	— kehitysyhteistyövaltuus	100,00	100,00
24.30.66	<i>Varsinainen kehitysyhteistyö (siirtomääräraha 3 v)</i>		
	— kehitysyhteistyövaltuus	320,0	365,76

Hallinnonalan määrärahat vuosina 2015—2017

		v. 2015 tilinpäätös 1000 €	v. 2016 varsinainen talousarvio 1000 €	v. 2017 esitys 1000 €	Muutos 2016—2017 1000 € %	
01.	Ulkoasiainhallinto	255 533	254 523	253 221	-1 302	-1
01.	Ulkoasiainhallinnon toimintame- not (siirtomääräraha 2 v)	234 079	226 439	225 975	-464	0
20.	Tiede- ja kulttuuri-instituuttikiin- teistöjen menot (siirtomääräraha 3 v)	—	—	2 282	2 282	0
21.	Ulkoasiainministeriön hallinnon- alan tuottavuusmääräraha (siirto- määräraha 2 v)	1 155	1 155	1 155	—	0
29.	Ulkoasiainministeriön hallinnon- alan arvontisäveromenot (arvi- omääräraha)	16 299	15 529	16 059	530	3
74.	Talonrakennukset (siirtomäärära- ha 3 v)	4 000	9 900	7 750	-2 150	-22
(76.)	Kiinteistöjen ja huoneistojen hankkiminen (siirtomääräraha 3 v)	—	1 500	—	-1 500	-100
10.	Kriisinhallinta	64 442	64 360	53 218	-11 142	-17
20.	Suomalaisten kriisinhallintajouk- kojen ylläpitomenot (siirtomäärä- raha 2 v)	49 206	49 000	37 858	-11 142	-23
21.	Siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallintaan (kiinteä määrära- ha)	15 236	15 360	15 360	—	0
30.	Kansainvälinen kehitysyhteis- työ	812 582	638 093	675 195	37 102	6
50.	Valtionapu Teollisen yhteistyön rahasto Oy:lle	0	0	—	—	0
66.	Varsinainen kehitysyhteistyö (siirtomääräraha 3 v)	802 582	498 093	535 195	37 102	7
80.	Kehitysyhteistyölainat (siirtomää- räraha 3 v)	—	—	100 000	100 000	0

	v. 2015 tilinpäätös 1000 €	v. 2016 varsinainen talousarvio 1000 €	v. 2017 esitys 1000 €	Muutos 2016—2017	
				1000 €	%
88. Finnfundin (Teollisen yhteistyön rahasto Oy) pääoman korottaminen (siirtomääräraha 3 v)	10 000	—	10 000	10 000	0
89. Kehitysyhteistyön finanssisijoitukset (siirtomääräraha 3 v)	—	140 000	30 000	-110 000	-79
90. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan muut menot	77 937	91 050	91 552	502	1
50. Eräät valtionavut (kiinteä määräraha)	1 643	1 344	1 341	-3	0
51. Hädänalaisten avustaminen (arviomääräraha)	34	45	45	—	0
66. Eräät jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (siirtomääräraha 2 v)	74 455	86 961	87 166	205	0
67. Kansainvälisen ilmastopimuksen alaisen yhteistyön menot (siirtomääräraha 3 v)	100	100	100	—	0
68. Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö (siirtomääräraha 3 v)	2 100	1 600	1 900	300	19
95. Kurssivaihtelut (arviomääräraha)	-395	1 000	1 000	—	0
Yhteensä	1 210 494	1 048 026	1 073 186	25 160	2
Henkilöstön kokonaismäärä ¹⁾	1 452	1 417	1 421		

¹⁾ Hallinnonalalla arvioidaan olevan lisäksi sotilaalliseen ja siviilikriisinhallintaan palkattua henkilöstöä vuonna 2017 noin 510 henkilöä ja ulkomaanedustuksen toimipisteisiin asemamaasta palkattua henkilöstöä vuonna 2016 noin 980 henkilöä.

01. Ulkoasiainhallinto

Selvitysosa: Suomen turvallisuuden ja hyvinvoinnin takeena toimiva aktiivinen ulkopoliittikka edellyttää ulkoasiainhallintoa, jolla on kyky vaikuttaa ja jonka asiantuntemukseen koko valtionhallinto voi nojata. Ulkoasiainhallinnon toimintaa ohjaavat strategisten painopistealueiden lisäksi sen arvot: yhteistyö, luovuus ja tuloksellisuus. Ulkoasiainhallinnon henkilöstön suorituskyky ja työn kohdentuminen oikeisiin asioihin muuttuvassa työympäristössä ratkaisevat hallinnonalan työn tuloksen.

Tuotokset ja laadunhallinta

— Oma edustustoverkko on Suomelle tärkeä. Ulkoasiainhallinnon voimavaroja painotetaan niihin maihin, joiden poliittinen ja taloudellinen merkitys Suomen kannalta kasvaa. Suomen ulkoisen edustautumisen rakenteen ja toimintatapojen kehittämistä jatketaan Suomen edustautumisen tavat ja mallit (TAMA) -hankkeen linjausten pohjalta. Kehittämistyössä otetaan huomioon yhteistyömahdollisuudet Pohjoismaiden, Baltian maiden ja EU:n ulkosuhdehallinnon kanssa sekä Team Finland -toimintamalli.

— Osana hallituksen kärkihankekokonaisuutta on vahvistettu Team Finland -verkostoa palkkaamalla kertaluonteisesti vuosiksi 2016—2018 kaupallis-taloudellisiin kysymyksiin keskittyviä erityisasiantuntijoita valittuihin Suomen edustustojen toimipisteisiin Suomen vientimahdollisuuksien kasvattamiseksi.

— Ulkoasiainhallinnon tarjoamia kansalaispalveluita kehitetään uudistetun kansalaispalveluin perusteella ja ottamalla huomioon hallituksen turvapaikkapoliittinen toimenpideohjelma sekä digitalisaatio. Kriisi- viestintää kehitetään antamaan entistä realistisempi kuva ulkoasiainhallinnon palveluista ja vastuista erilaisissa kriisi- tilanteissa.

— Ulkoasiainhallinnon ympäristöstrategian ja -ohjelman toimeenpanoa ja tavoitteiden seurantamekanismia kehitetään osana ministeriön sitoutumista kestävän kehityksen edistämiseen.

— Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan perusratkaisuista viestitään tehokkaasti ja ajanmukaisin keinoin tavoitteena vaikuttaa ulko- ja turvallisuuspoliittiseen keskusteluun ja lisätä Suomen ratkaisujen ymmärrystä. Maakuvatyöllä vahvistetaan Suomen kansainvälistä tunnettuutta.

— Vuonna 2017 Suomen toimipisteet Bogotassa Kolumbiassa ja Yangonissa Myanmarissa korotetaan suurlähetystöiksi.

— Suomi toimii toimii puheenjohtajana Arktisessa neuvostossa vuosina 2017—2019. Vuoden 2017 aikana valmistaudutaan myös Suomen Euroopan Neuvoston puheenjohtajuuteen vuonna 2018 ja Suomen EU-puheenjohtajuuteen vuonna 2020.

— Hallinnonalan kaikessa toiminnassa otetaan huomioon Suomi100-juhlavuosi. Lisäksi valmistaudutaan ulkoasiainministeriön 100-vuotisjuhlavuoteen.

Toiminnallinen tehokkuus

— Hallinnonalan sisäisiä prosesseja keskitetään ja kevennetään niin kotimaassa kuin edustustoverkossa ottaen huomioon myös hallitusohjelman linjaukset toimintojen tehostamisesta taloushallinnon ja hankintatoimen prosesseissa. Erityistä huomiota kiinnitetään hallinnonalan turvallisuusstrategian mukaisesti organisaation omien turvallisuusriskien hallintaan.

— Osana ministeriön suunnittelujärjestelmää jatketaan toiminnan tuloksellisuuden ja tuottavuuden mittaamisen, ml. toimintolaskenta, kehittämistä hyödyntämällä muun muassa vuonna 2016 ulkoasiainhallinnossa käyttöön otettua valtionhallinnon Kieku-järjestelmän henkilöstöhallinto-osuutta.

— Ulkoasiainhallinnon tietoturvatoinnin painopisteenä on VNa 681/2010 mukaisen korotetun tietoturvaluustason saavuttaminen. Tietoturvaluustason hallintajärjestelmän ja riskienhallinnan kehittämistä ja ylläpitoa jatketaan. Samalla jatketaan toimialasidonnaisen tiedonhallinnan kehittämistä ja kokonaisarkkitehtuuryötä. Viisumitietojärjestelmissä painopisteenä on Schengen-alueen keskusviisumitietojärjestelmän viisumisäänösmuutoksien käyttöönotto sekä kansallisen viisumitietojärjestelmän nostaminen korotetun tietoturvan tasolle ja uuden korvaavan järjestelmän valmistelun käynnistäminen.

— Hallinnonalan kiinteistöstrategian toimeenpanoa jatketaan panostamalla erityisesti hallinnonalan omistajaohjauksen kehittämiseen, ml. kiinteistösuunnitelman laatiminen ja hankintatoimen tehokas hyödyntäminen. Valtion omistamien ulkomailla sijaitsevien kulttuuri- ja tiedeinstituuttikiinteistöt siirtyvät vuonna 2017 ulkoasiainministeriön omistajahallintaan.

— Viisumitoimintojen kehittäminen jatkuu VIISKE-hankkeen linjausten mukaisesti muun muassa digitalisaatiota hyödyntäen. Tavoitteena on erityisesti Venäjän toimintoihin liittyvän Kouvolan viisumipalvelukeskuksen toiminnan ja resurssoinnin kehittäminen ottaen huomioon viisumikysynnän vaihtelut.

— Talousarviossa on otettu huomioon 62 tehtävän lisäys kasvaneesta turvapaikanhakijamäärästä johtuen liittyen muun muassa perheen yhdistämisprosesseihin. Osa tehtävistä hoidetaan paikallisesti palkatulla henkilöstöllä.

Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

— Ulkoasiainhallinnon henkilöstöstrategian 2015—2020 toimeenpanoa jatketaan. Vähenevät voimavarat ohjataan entistä joustavammin hallinnonalan strategiaan painopistealueisiin hyödyntämällä priorisointia, depriorisointia ja poisvalintaa.

— Palkkausjärjestelmää pyritään kehittämään virkaehtosopimusjärjestelmän puitteissa paremmin tehtäväkierron vaatimusten mukaiseksi, painopisteenä suoritusarvioinnin uudistaminen.

— Johtajapolitiikassa kiinnitetään erityistä huomiota ministeriön vahvistamien hyvän johtajuuden periaatteiden toteutumiseen entistä paremmin ja tasaisemmin koko organisaatiossa hyödyntämällä muun muassa 360-arviointien tuloksia.

— Vahvistetaan työhyvinvoinnin yhteyttä henkilöstön kehittämisen, erityisenä painopisteenä kriisialueiden edustustot. Tavoitteena on henkilöstön työhyvinvoinnin säilyttäminen saavutetulla korkealla tasolla.

Ulkoasiainhallinnolle asetettujen tavoitteiden mukaiset tunnusluvut

	2015 toteutuma	2016 ennakoitu	2017 tavoite
<i>Kansalaispalvelut</i>			
Hädänalaisten avustaminen	Tapaus aloitettu 24 h kuluessa tiedoksi saamisesta	Tapaus aloitettu 24 h kuluessa tiedoksi saamisesta	Tapaus aloitettu 24 h kuluessa tiedoksi saamisesta
Kriisipäivystys/tehostettu tilaneseuranta	Käynnistetty 1 h kuluessa tiedoksi saamisesta	Käynnistetty 1 h kuluessa tiedoksi saamisesta	Käynnistetty 1 h kuluessa tiedoksi saamisesta
Konsulikomennuskuntien lähtövalmius/vastaanottaminen	Korkeintaan 6 h kuluessa lähettämispäätöksestä	Korkeintaan 6 h kuluessa lähettämispäätöksestä	Korkeintaan 6 h kuluessa lähettämispäätöksestä
<i>Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen</i>			
Henkilötyövuodet	2 432	2 377	2 398
- Ulkoasiainministeriö	900	860	840
- Ulkomaanedustus	552	556	582
- Paikallisesti palkatut	900	961	976
Naisia, %-osuus	67	65	65
Naisten %-osuus johdosta	43	45	45
Naisten %-osuus asiantuntija-tehtävistä	67	67	67
Koulutustasoindeksi	6,1	6,1	6,1
Työtyytyväisyysindeksi	3,6	3,6	3,6
Sairauspoissaolot, pv/htv	5,9	5,2	5,2

01. Ulkoasiainhallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 225 975 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) kunniakonsulien menojen maksamiseen
- 2) valtion virastoille maksettavien tutkimus- ja kehittämistoiminnasta aiheutuvien kulutusmenojen maksamiseen
- 3) ulkoasiainhallinnon toimialaan liittyvien tutkimusapurahojen maksamiseen
- 4) Suomeen suuntautuvien ministerivierailujen menojen ja niihin liittyvän tilapäisen työvoiman palkkioiden ja työnantajamaksujen maksamiseen
- 5) Team Finland -verkoston vahvistamisesta määräaikaikaisilla kaupallistaloudellisilla asiantuntijoilla aiheutuvien menojen maksamiseen.

Selvitysosa:

Ulkoasiainhallinnon toimintamenot vuonna 2017 (euroa)

Ministeriö, 840 henkilötyövuotta	70 499 000
Toimintamenot	13 800 000
Henkilöstömenot	56 699 000
Edustustot, 88 toimipistettä, 582 henkilötyövuotta¹⁾	140 831 000
Toimintamenot	70 540 000
Henkilöstömenot	70 291 000
Hallinnonalan toimialavastaavat menot	14 645 000
Tietohallinto	11 765 000
Kiinteistöhallinto	1 000 000
Turvallisuus	1 880 000
Yhteensä	225 975 000

¹⁾ Toimipisteiden lukumäärä alueittain: Eurooppa 30, Itä 7, Aasia ja Amerikka 26, Afrikka ja Lähi-itä 20 ja pysyvät ja erityisedustustot 5 toimipistettä

Edustustojen henkilöstömenoissa on esitetty lähetetyn henkilökunnan peruspalkkojen lisäksi seuraavat ulkomaan edustautumisen korvaukset: paikallis-, puoliso- ja lapsikorvaus, olosuhdekorvaus, lasten koulutuskorvaukset, hautajais-, kotiloma- ja tapaamismatkat, lähetetyn henkilöstön terveydenhuoltoon liittyvät korvaukset, varustamiskorvaus, päivähoitokorvaus sekä muuttokorvaus. Paikalta palkatun henkilöstön henkilöstömenot sisältyvät edustustojen toimintamenoihin.

Hallinnonalan yhteisillä menoilla katetaan vuoden mittaan ko. toimialojen menoja sekä ministeriössä että edustustoissa.

Hallinnonalan julkisoikeudellisista suoritteista saamat tulot kertyvät pääasiassa edustustoista saatavista passi- ja oleskelulupatuloista ja ne esitetään osana edustustojen toimintamenoja.

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2015	2016	2017
	toteutuma	varsinainen talousarvio	esitys
Bruttomenot	238 629	236 256	239 550
Bruttotulot	10 451	9 817	13 575
Nettomenot	228 178	226 439	225 975
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	16 906		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	22 808		

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma, julkisoikeudelliset suoritteet (1 000 euroa)

	2015 toteutuma	2016 varsinainen talousarvio	2017 esitys
Maksullisen toiminnan tuotot			
— suoritteiden myyntituotot	6 024	5 752	9 300
— suoritteiden myyntituotot mom.12.24.99 (viisumien käsittelymaksut)	26 894	19 800	16 000
Tuotot yhteensä	32 918	25 552	25 300
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset			
— erilliskustannukset	14 561	11 277	11 150
— osuus yhteiskustannuksista	14 377	14 083	13 112
Kustannukset yhteensä	28 938	25 360	24 262
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	3 980	192	1 038
Kustannusvastaavuus, %	114	101	104

Määrärahan mitoituksessa on otettu huomioon nettobudjetoitavina tuloina ulkoasiainhallinnon suoritteiden maksuista annetun asetuksen (377/2014) mukaiset tulot sekä edustustojen pankkitilien korkotulot. Vuodesta 2015 lähtien viisumien käsittelymaksut on bruttobudjetoitu momentille 12.24.99.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

IAEA-erityisasiantuntija Suomen Wienin suurlähetystössä (siirto momentille 32.01.01)	-52
IMO-erityisasiantuntija Suomen Lontoon suurlähetystössä (siirto momentille 31.20.01)	-200
Lisääntyneestä turvapaikanhakijamäärästä, erityisesti perheen yhdistämisestä, aiheutuvat menot	3 264
Maahanmuuttoon liittyvä tiedotustoiminta (TA2016)	-230
Rajavalvonta-asiantuntija Suomen pysyvässä edustustossa EU:ssa (siirto momentille 26.20.01)	-215
Terveysalan asiantuntija Suomen Geneven pysyvässä edustustossa (siirto momentille 33.01.01)	-294
Tiede- ja kulttuuri-instituuttien omistajaohjaus (siirto momentilta 28.01.20)	70
Tuottavuussäästöjen VNHY-osuuden palautus (siirto momentilta 23.01.01)	841
Työllisyys ja kilpailukyky: Team Finland -verkoston määräaikainen vahvistaminen kaupallistaloudellisilla asiantuntijoilla	-191
Hankinnasta maksuun -säästö (HO 2015)	-47
Kirjanpidon keskittäminen (HO 2015)	-24
Palkkaliukumasäästö	-469
Toimintamenojen tuottavuussäästö	-1 198
Toimintameno-säästö (HO 2015)	-730
VaEL-maksun väliaikainen alentaminen	-989
Yhteensä	-464

2017 talousarvio	225 975 000
2016 talousarvio	226 439 000
2015 tilinpäätös	234 079 000

20. Tiede- ja kulttuuri-instituuttikiinteistöjen menot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 2 282 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) ulkomailla sijaitsevien tiede- ja kulttuuri-instituuttikiinteistöjen ylläpitomenoihin
- 2) ulkomailla sijaitsevien tiede- ja kulttuuri-instituuttikiinteistöjen rakennus- ja korjaushankkeisiin.

Momentilta voidaan maksaa myös ennakkomaksuja. Niiden osalta määräraha budjetoidaan maksuperustaisena.

Selvitysosa: Ulkomailla sijaitsevat valtion omistamat tiede- ja kulttuuri-instituuttikiinteistöt siirtyvät ulkoasiainministeriön omistajahallintaan 1.1.2017. Kiinteistöt ovat Villa Lante ja asunto Roomassa, Suomen Ranskan instituutti Pariisissa, Pohjoismaiden paviljonki (kolmasosa) ja Suomen Aalto-paviljonki Venetsian biennaalialueella sekä Suomen Ateenan instituutti asuntoloineen. Kiinteistöt on vuokrattu suomalaisille tiede- ja kulttuurisäätiöille niiden toimintaan ulkomailla.

Vuoden 2017 aikana on tarkoitus peruskorjata Suomen Ranskan instituutin tilat Pariisissa. Hankkeen kustannusarvio on 1 300 000 euroa.

Instituuttikiinteistöistä saatavat vuokratulot on budjetoitu momentille 12.24.20.

2017 talousarvio	2 282 000
------------------	-----------

21. *Ulkoasiainministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 155 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää ministeriön hallinnonalan tuottavuuden edistämiseen tähtäävien investointien, selvitysten sekä koulutus- ja muiden palvelujen hankkimiseen.

Selvitysosa: Momentille on koottu hallinnonalan tuottavuustoimenpiteistä aiheutuneita säästöjä vastaavat määrärahat.

2017 talousarvio	1 155 000
2016 talousarvio	1 155 000
2015 tilinpäätös	1 155 000

29. *Ulkoasiainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 16 059 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös kehitysyhteistyöhön käytettyjen ja kotimaasta hankittujen palvelujen ostoihin sisältyvien arvonlisäveromenojen maksamiseen.

Selvitysosa: Arvonlisäverolain mukaan ministeriöiden kehitysyhteistyötä varten kotimaasta ostamat palvelut ovat arvonlisäverollisia. Jotta arvonlisäverolla ei rasiteta Suomen kehitysyhteistyötä arvonlisäveromenot budjetoidaan erikseen.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Siirto momentilta 28.01.29	200
Tasomuutos	330
Yhteensä	530

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

2017 talousarvio	16 059 000
2016 talousarvio	15 529 000
2015 tilinpäätös	16 298 728

74. Talonrakennukset (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 7 750 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää ulkoasiainhallinnon toimitilojen rakennus- ja korjaushankkeisiin.

Määrärahaa saa käyttää myös valtiolle vuokrattujen tilojen peruskorjausluonteisten korjaus- ja muutostöiden maksamiseen.

Momentilta voidaan maksaa myös ennakkomaksuja. Niiden osalta määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

Selvitysosa: Suomen New Delhin suurlähetystön kiinteistö peruskorjataan vuosina 2015—2018. Hankkeen kokonaiskustannusarvioksi on tarkentunut 14,2 milj. euroa, josta vuoden 2017 osuus on 5,58 milj. euroa.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Buenos Airesin suurlähetystön virka-asunnon muutostyöt	-100
Haagin suurlähetystön kanslian muutostyöt	-500
New Delhin kiinteistöhanke	-1 250
Reykjavikin kanslian muutostyöt	-300
Yhteensä	-2 150

2017 talousarvio	7 750 000
2016 talousarvio	9 900 000
2015 tilinpäätös	4 000 000

(76.) Kiinteistöjen ja huoneistojen hankkiminen (siirtomääräraha 3 v) *Selvitysosa:*

Momentti ehdotetaan poistettavaksi talousarviosta.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Tasomuutos	-1 500
Yhteensä	-1 500

2016 talousarvio	1 500 000
------------------	-----------

10. Kriisinhallinta

Selvitysosa: Suomi osallistuu kansainväliseen kriisinhallintaan ulko- ja turvallisuuspoliittisin perustein osana kansainvälistä vastuunkantoa ja yhteisen turvallisuuden rakentamista. Kriisinhallinnassa painotetaan kokonaisvaltaisuutta sekä niin sotilaallisenkin kuin siviilikriisinhallinnan roolia. Osallistumisella kansainväliseen sotilaalliseen krii-

sinhallintaan vahvistetaan myös kansallista puolustuskykyä ja valmiuksia. Sotilaallisiin ja siviilikriisinhallintatehtäviin palkattua henkilöstöä arvioidaan vuonna 2017 olevan noin 510 henkilöä.

Sotilaallisessa kriisinhallintaosallistumisen alueelliset painopisteet ovat Libanonissa (UNIFIL), Irakissa (Operation Inherent Resolve, OIR) ja Afganistanissa (Resolute Support, RS), mutta Suomi osallistuu myös muilla alueilla oleviin operaatioihin muun muassa Kosovossa, Välimeren alueella ja Afrikassa. Suomen toiminnassa korostuu kriisialueiden omien turvallisuusrakenteiden ja oikeusvaltiokehityksen tukeminen ja turvallisuustoimijoiden kouluttaminen. Operaatio-osallistumisen ohella pyritään panostamaan lisääntyvästi kriisinhallinnan koulutusosaamisen viemiseen, jonka tavoitteena on vahvistaa kehittyvien maiden omaa kriisinhallintakykyä, ml. Afrika.

Siviilikriisinhallinnassa osallistumisen alueelliset painopisteet ovat Ukrainassa, Afganistanissa, Kosovossa ja Georgianissa. Suomen osallistuminen keskitetään niihin ulko- ja turvallisuuspoliittisten tavoitteiden kannalta merkittäviin operaatioihin, jossa Suomen panoksella voidaan saavuttaa erityistä lisäarvoa ja vaikuttavuutta. Suurin osa Suomen siviilikriisinhallintaosallistumisesta suuntautuu Euroopan unionin operaatioihin. Etyjin siviilikriisinhallintaosuus on kasvanut Ukrainan konfliktiin liittyvän Etyjin SMM-monitorointioperaation myötä.

20. Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 37 858 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) sotilaallisesta kriisinhallinnasta annetussa laissa (211/2006) tarkoitetun kriisinhallintahenkilöstön palkkaus-, päiväraha-, muonanparannusraha- ja koulutusmenojen sekä valtion eläkemaksun ja kriisinhallintahenkilöstölle palvelusajaksi otetun henkilövakuutuksen kustannusten maksamiseen sekä sotilaallisen kriisinhallintahenkilöstön ryhmätapaturmavakuutusta vastaavien etuuksien maksamiseen ja niistä aiheutuvien hallintokulujen maksamiseen
- 2) kansainvälisen kriisinhallintayhteistyön puitteissa annettavaan koulutukseen ja sen materiaalikuluihin
- 3) kansainvälisen kriisinhallintatyön puitteissa yksittäisille maille annettavaan tukeen puolustussektorilla ja vakauttamistehtäviin konfliktien jälkeen
- 4) sellaisten kansainvälisten kriisinhallintaoperaatioiden taloudelliseen tukemiseen, joihin Suomi ei lähetä henkilöstöä tai muutoin osallistu
- 5) kansallisen kriisinhallinnan veteraanikortista aiheutuviin menoihin.

Käyttösuunnitelma (euroa)

01.	EU:n taisteluosastojen koulutus- ja valmiusajan menot	300 000
04.	Suomen Kosovon kriisinhallintajoukon menot (KFOR-operaatio)	2 012 000
05.	Yhteiset menot	4 654 000
06.	Suomen Bosnia-Hertsegovinan kriisinhallintajoukon menot (EUFOR/ALTHEA-operaatio)	990 000
08.	Resolute Support -operaatio, Afganistan	4 550 000
09.	Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen, kansallisesta kriisinhallinnan veteraanikortista aiheutuviin menoihin, mahdollisiin uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin kriisinhallintamenoihin	417 000
10.	Atalanta-operaation menot	715 000
11.	EUTM/Somalian koulutusoperaation menot	1 166 000
14.	Libanonin kriisinhallintaoperaation menot	11 332 000

15.	EUTM/Malin koulutusoperaation menot	300 000
16.	Malin YK-operaation menot (MINUSMA)	2 350 000
18.	Irakin koulutusoperaation menot	7 650 000
19.	EUNAVFOR MED, Välimeren operaation menot	1 422 000
Yhteensä		37 858 000

Selvitysosa: Operaatioiden määrärahat on mitoitettu Suomen kriisinhallintajoukkojen vahvuuksien ja tehtävävaatimusten mukaisesti ottaen huomioon ne kriisinhallintaoperaatiot, joihin Suomi todennäköisesti tulee osallistumaan vuonna 2017. Näissä operaatioissa toimivan henkilöstön määrän arvioidaan vuonna 2017 olevan noin 400 sotilasta.

Pääosa momentin määrärahoista siirretään puolustusvoimien käyttöön. Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot budjetoidaan puolustusministeriön pääluokkaan momentille 27.30.20.

YK:n maksamat palkkausmenekorvaukset on budjetoitu momentille 12.24.99.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Tasomuutos	-11 142
Yhteensä	-11 142

2017 talousarvio	37 858 000
2016 talousarvio	49 000 000
2015 tilinpäätös	49 205 991

21. Siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallintaan (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 15 360 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) kriisinhallintatoimintaan ulkomailta osallistuvasta suomalaisesta siviilihenkilöstöstä aiheutuvien erityismenojen ja Suomen siviilikriisinhallintatoiminnasta aiheutuvien muiden menojen maksamiseen
- 2) vaalitarkkailijoiden aiheuttamien menojen maksamiseen
- 3) siviilikriisinhallinnan tehtävissä toimivalle henkilöstölle otetun henkilövakuutuksen kustannusten maksamiseen
- 4) siviilikriisinhallinnan projekteihin ja koulutukseen
- 5) sellaisen rauhanvälittämistoiminnan menoihin ja siihen liittyvän kapasiteetin vahvistamiseen, johon Suomi osallistuu.

Määrärahaa saa käyttää myös siviilikriisinhallintaa ja rauhanvälittämistä tukevien hankkeiden valtionavustuksiin.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

Käyttösuunnitelma (euroa)

01.	Siviilikriisinhallinta	14 610 000
02.	Vaalitarkkailijat	250 000
03.	Rauhanvälittäminen	500 000
Yhteensä		15 360 000

Selvitysosa: Suomi on osallistunut siviilikriisinhallintaan viime vuosina 100—150 asiantuntijan vuotuisella vahvuudella. Nykyisellä määrärahasolla tavoitteena on vakiinnuttaa Suomen lähettämien siviilikriisinhallinnan asiantuntijoiden lukumäärä keskimäärin 110—120 henkilöön.

Pääosa momentin määrärahoista siirretään sisäministeriön käyttöön. Siviilikriisinhallinnan kotimaan valmiudet budjetoidaan sisäministeriön pääluokkaan momentille 26.01.23.

Momentilta myönnettäviin valtionavustuksiin sovelletaan valtionavustuslakia (688/2001).

Järjestöiltä saatavat tulot on budjetoitu momentille 12.24.99.

2017 talousarvio	15 360 000
2016 talousarvio	15 360 000
2015 tilinpäätös	15 236 225

30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö

Selvitysosa: Suomen kansainvälisen kehitysyhteistyön keskeisimpänä päämääränä on äärimmäisen köyhyyden poistaminen, köyhyyden ja eriarvoisuuden vähentäminen sekä ihmisoikeuksien toteutuminen. Turvalliset elinolot, ihmisoikeudet ja ihmisten mahdollisuus vaikuttaa asioihinsa, riittävä toimeentulo ja hyvä elinympäristö vahvistavat myös kansainvälistä turvallisuutta, taloutta ja ympäristöä.

Kestävän kehityksen toimintaohjelma Agenda 2030 ja sen säännöllinen seuranta- ja arviointi antavat puitteet kaikkien maiden toiminnalle kestävän kehityksen aikaansaamiseksi seuraavan 15 vuoden aikana. Suomen kehityspolitiikka ja -yhteistyö perustuvat Agenda 2030 toimeenpanoon Suomen ulkopuolella. Tämä tapahtuu tukemalla kehitysmaita kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa sekä edistämällä globaalissa toimintaympäristössä tarvittavia muutoksia.

Kehitysyhteistyössä panostetaan valtioneuvoston selonteossa VNS 1/2016 valittuihin painopistealueisiin, jotka edistävät useita Agenda 2030:n tavoitteita:

- naisten ja tyttöjen oikeudet ja aseman vahvistuminen
- kehitysmaiden talouksien kehittyminen työpaikkojen, elinkeinojen ja hyvinvoinnin lisäämiseksi
- yhteiskuntien demokraattisuus ja toimintakyvyn vahvistuminen, ml. verotuskyky
- ruokaturvan, veden ja energia saatavuuden parantuminen sekä luonnonvarojen kestävä käyttö.

Vuoden 2017 kehitysyhteistyömäärärahojen tasoksi arvioidaan tässä talousarvioesityksessä noin 0,40 % bruttokansantulosta. Määrärahojen lasku edellisvuodesta edellyttää toiminnan voimakasta sopeuttamista. Varsinaisen kehitysyhteistyön lisäksi jatketaan kestävän kehityksen mukaisten kehitysmaainvestointien tukemista finanssisijoitusten ja lainojen avulla. Näitä varoja käytetään myös ilmastotoimien rahoitukseen YK:n ilmastopimuksen mukaisesti. Hallitus pitää pitkän aikavälin tavoitteena kehitysrahoituksen nostamista YK:n tavoitteen mukaiseen 0,7 prosenttiin bruttokansantulosta.

Toiminnallinen tuloksellisuus

Kehitysyhteistyön ja -politiikan toimeenpano kohdentuu Suomen kehityspolitiikan arvojen ja periaatteiden sekä painopistealueiden edistämiseen. Suomen kehityspolitiikka on ihmisoikeusperustaista. Suomi edistää kehityspolitiikkaansa entistä tavoitteellisemmin sekä kahdenvälisen että monenkeskisten kumppaniensa kanssa. Suomen rahallista panostusta keskitetään erityisesti niiden toimijoiden tueksi, jotka parhaiten edistävän Suomen painopisteitä.

Suomi edistää kehitysmaiden oman taloudellisen perustan vahvistumista ja tukee kehitysmaiden mahdollisuuksia saada rahoitusta investointeihin, jotka luovat edellytyksiä kestäväälle kehitykselle ja erityisesti Suomen painopisteiden toteutumiselle.

Tuotokset ja laadunhallinta

—Hallituskauden aikana tehtävät uudet rahoituspäätökset ja kansainvälinen vaikuttamistyö kohdistetaan valtioneuvoston selonteon antamien suuntaviivojen mukaisesti. Suomen maa- ja aluekohtaisessa toiminnassa otetaan myös huomioon maiden omat kehityssuunnitelmat ja -tavoitteet, tuen tarve sekä Suomen vahvuusalueet.

—Humanitaarisiin tarpeisiin reagoidaan nopeasti ja rahoitus kohdennetaan sinne, missä tarve on suurin. Humanitaarisen avun kokonaistaso säilyy merkittävänä. Pakolaisten lähtö- ja kauttakulkumaille osoitetaan myös lisää kehitysyhteistyörahoitusta.

—Vahvistetaan yksityisen sektorin kehitysrahoitusinstrumentteja ja kehitysmaihin kohdistuvaa investointirahoitusta. Tuetaan suomalaisten yritysten osallistumismahdollisuuksia tukemalla niiden kestäväää kehitystä edistävää kaupallista yhteistyötä kehitysmaiden kanssa Team Finland -toiminnalla. Panostetaan yritysvastuun vahvistamiseen.

—Kehitysyhteistyörahoituksella vastataan Suomen kansainvälisiin ilmastorahoitussitoumuksiin. Toiminnassa tähdätään ilmastonmuutoksen hillintään, samoin kuin siihen sopeutumisen ja varautumisen tukemiseen.

Toiminnallinen tehokkuus

—Vahvistetaan kehitysyhteistyön tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta, tietoon pohjautuvaa päätöksentekoa sekä riskien hallintaa, tulosten ja vaikutusten mittaamista, raportointia ja arviointia.

—Suomalaisen kansalaisyhteiskunnan toimintaa kehitysmaiden kansalaisyhteiskunnan kehittämiseksi suunnataan ensisijaisesti monivuotisiin ohjelmiin. Yhteistyötä muiden toimijoiden, kuten korkeakoulujen, tutkimusyhteisöjen tai kuntien kanssa kehitetään ja eri toimijoiden välistä yhteistyötä tuetaan.

Kehitysyhteistyölle annettujen tavoitteiden mukaiset tunnusluvut

	2015 toteuma	2016 ennakoitu	2017 tavoite
Suomen kehityspolitiikan painopisteiden osuus kehitysyhteistyön rahoituspäätöksistä ja vaikuttamissuunnitelmien tavoitteista	N/A	80 %	90 %
Humanitaarisen avun osuus kehitysyhteistyöstä	10 %	10 %	10 %
Ilmastokestävyyttä edistävän kehitysyhteistyön arvo	245 MEUR	165 MEUR	170 MEUR
Sukupuolten välistä tasa-arvoa edistävän kehitysyhteistyön osuus	37 %	37 %	40 %
Kehitysyhteistyön finanssisijoituksiin ja kehitysyhteistyölai-	-	140 MEUR	140 MEUR

	2015 toteuma	2016 ennakoitu	2017 tavoite
noihin kohdennettu osuus kehitys yhteistyöstä			
Vähiten kehittyneisiin maihin (LDC) kohdennettujen maksatusten osuus BKTL:stä	0,17 %	0,14 %	0,15 %

Julkisen kehitysavun määrärahat ja maksatukset (milj. euroa) sekä maksatusten %-osuus BKTL:sta

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Määrärahat yhteensä	915,6	965,6	1 073,8	1 124,0	1 118,3	1 102,7	1 012,3	876,2
Maksatukset	926,5	1 006,4	1 013,3	1 026,7	1 081,1	1 232,0	1 164,3	
%-osuus BKTL:sta	0,51	0,53	0,51	0,51	0,53	0,60	0,56	

Valtion kehitysyhteistyöhön kohdistettavat määrärahat vuonna 2017 hallinnonaloittain (1 000 euroa)

Ulkoasiainministeriön hallinnonalalla momentilla 24.30.66	528 195
Ulkoasiainministeriön hallinnonalan muilla momenteilla	197 953
Sisäministeriön hallinnonalalla	9 523
Valtiovarainministeriön hallinnonalalla	109 400
Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla	1 756
Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalla	186
Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla	1 294
Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla	24 234
Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalla	2 941
Ympäristöministeriön hallinnonalalla	693
Yhteensä	876 175

50. Valtionapu Teollisen yhteistyön rahasto Oy:lle

Momentille ei myönnetä määrärahaa.

Valtuus

Valtioneuvosto voi Teollisen yhteistyön rahasto Oy:stä annetun lain (291/1979) 3 §:n 4 momentin ja 3 a ja b §:n nojalla antaa määräämillään ehdoilla yhtiölle sitoumuksia siitä, että valtio korvaa yhtiölle sen luotonanto- ja takaustoinnassa mahdollisesti syntyneitä tappioita sekä osake- ja osuussijoitusten menetyksiä ja arvonalennuksia ja valtio maksaa yhtiön ottamasta muusta kuin euromääräisestä lainasta mahdollisesti aiheutuvan kurssitappion. Sitoumuksia saa antaa siten, että niiden piiriin kuuluvien maksettujen luottojen, osake- ja osuussijoitusten ja takausten yhteinen pääomamäärä saa olla vasta-arvoltaan enintään 168 187 926 euroa ja nostettujen muiden kuin euromääräisten lainojen yhteinen pääoma enintään 100 000 000 euroa.

2017 talousarvio	—
2016 talousarvio	—
2015 tilinpäätös	—

66. Varsinainen kehitysyhteistyö (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 535 195 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) käyttösuunnitelmassa yksilöidyistä käyttötarkoituksista aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) kehitysyhteistyöhallintoon liittyvien valtion kulutusmenojen, ei kuitenkaan palkkausmenojen, maksamiseen
- 3) humanitaariseen apuun, johon tarkoitettuja määrärahoja voidaan käyttää muiden kuin kehitysmaiden avustamiseen vain poikkeuksellisen laajan humanitaarisen kriisin niin edellyttäessä kyseisen maan apupyynnön pohjautuen ja vain mikäli valtioneuvosto niin päättää
- 4) Finnfundin toteuttamaan erityisriskirahoituksen tappioiden korvaamiseen
- 5) ministeriön ja Iso-Britannian kehityspoliittisen osaston (DFID) yhteistoimintahankkeen menojen maksamiseen
- 6) Tekesin hallinnoimaan BEAM-kehitysinnovaatio-ohjelmaan. Ohjelmassa yrityksille myönnettävään valtiontukeen sovelletaan valtioneuvoston asetusta tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan rahoituksesta
- 7) kansainvälisissä järjestöissä, rahoituslaitoksissa tai näitä vastaavissa organisaatioissa toimivien asiantuntijoiden rahoittamiseen.

Momentin määrärahoista veloitetaan valtion virastojen ja laitosten osallistumisesta kehitysyhteistyöhön annetussa laissa (382/1989) tarkoitetuista kehitysyhteistyötehtävistä virastolle tai laitokselle aiheutuvat kustannukset.

Momentilta voidaan myöntää valtionavustusta.

Momentilta voidaan maksaa myös ennakkomaksuja. Niiden osalta määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

Momentin määräraha budjetoidaan maksupäätösperusteisena.

Momentilta maksettaviin kulutus- ja investointimenoihin liittyvät arvonnäköveromenot maksetaan hallinnonalan arvonnäköveromomentilta 24.01.29.

Käyttösuunnitelma (euroa)

1.	Monenkeskinen kehitysyhteistyö	145 410 000
2.	Maa- ja aluekohtainen kehitysyhteistyö ¹⁾	154 039 000
3.	Euroopan kehitysrahasto	53 655 000
4.	Maittain kohdentamaton kehitysyhteistyö	33 460 000
5.	Humanitaarinen apu	70 500 000
6.	Kehitysyhteistyön suunnittelu ja tukitoiminnot sekä kehityspoliittinen tiedotus	4 800 000
7.	Kehitysyhteistyön evaluointi ja sisäinen tarkastus	2 100 000
8.	Tuki kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyölle, KePa ry:lle ja kehitysyhteistyötiedotukselle sekä kuntasektorin kehitysyhteistyölle	65 000 000
9.	Korkotuki-instrumentti	6 231 000
Yhteensä		535 195 000

¹⁾ Sisältää ministeriön ja Iso-Britannian kehityspoliittisen osaston (DFID) yhteistoimintahankkeen menoja 7 000 000 euroa.

Valtuus

Vuoden 2017 aikana saa tehdä uusia kehitysyhteistyösopimuksia ja antaa sitoumuksia, joista aiheutuu menoja vuoden 2017 jälkeisille vuosille yhteensä enintään 365 756 000 euroa.

Myöntö- ja sopimusvaltuuksien jakautuminen (euroa)

1.	Monenkeskinen kehitysyhteistyö	115 000 000
2.	Maa- ja aluekohtainen kehitysyhteistyö	186 203 000
3.	Euroopan kehitysrahasto	-
4.	Maittain kohdentamaton kehitysyhteistyö	39 840 000
5.	Humanitaarinen apu	6 000 000
6.	Kehitysyhteistyön suunnittelu ja tukitoiminnot sekä kehityspoliittinen tiedotus	-
7.	Kehitysyhteistyön evaluointi ja sisäinen tarkastus	-
8.	Tuki kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyölle, KePa ry:lle ja kehitysyhteistyötiedotukselle sekä kuntasektorin kehitysyhteistyölle	3 713 000
9.	Korkotuki-instrumentti	15 000 000
Yhteensä		365 756 000

*Selvitysosa:***Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot (1 000 euroa)**

	2017	2018	2019	2020	2021—	Yhteensä vuodesta 2017 lähtien
Kehitysyhteistyövaltuus						
Ennen vuotta 2017 tehdyt sitoumukset	419 754	327 632	332 241	337 727	425 081	1 842 435
Vuoden 2017 sitoumukset	-	91 428	118 543	112 070	43 716	365 756
Menot yhteensä	419 754	419 060	450 784	449 797	468 797	2 208 191

Momentilta rahoitettavat erät tilastoidaan ja raportoidaan kokonaisuudessaan Suomen julkisena kehitysapuna (Official Development Assistance, ODA) taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestölle (OECD).

1. Monenkeskinen kehitysyhteistyö

Käyttökohteeseen ehdotetaan määrärahoja 145 410 000 euroa sekä uusia myöntö- ja sopimusvaltuuksia vuoden 2017 jälkeisille vuosille yhteensä 115 000 000 euroa.

Merkittävä osa määrärahoista käytetään Suomen maksuosuuksiin Maailmanpankin ja alueellisten kehitysrahoituslaitosten lisärahoituksissa. Toinen kanava ovat yleisavustukset YK:lle. Käyttösuunnitelmakohdalta voidaan rahoittaa myös mainittujen toimijoiden kanssa tehtävää maailmanlaajuisia teemakohtaista kehitysyhteistyötä sekä niiden jäsenmaksuja ja kumppanuusohjelmia.

Käyttösuunnitelmakohdalta rahoitetaan mm. Maailmanpankkiryhmää, YK:n väestörahaa (UNFPA), Afrikan kehityspankkiryhmää, YK:n lastenrahastoa (UNICEF) ja YK:n tasa-arvojärjestöä (UN Women).

Suomen kehitysyhteistyö tärkeimpien monenkeskisten toimijoiden kanssa perustuu vaikuttamissuunnitelmiin, joita on laadittu kehitysyhteistyön tulohajauksen puitteiksi. Tärkeimmillä Suomen tukemilla monenkeskisillä toimijoilla on käytössään tulosperustainen toimintamalli.

2. Maa- ja aluekohtainen kehitysyhteistyö

Käyttökohteeseen ehdotetaan määrärahoja 154 039 000 euroa sekä uusia myöntö- ja sopimusvaltuuksia vuoden 2017 jälkeisille vuosille yhteensä 186 203 000 euroa.

Määrärahojen kohdentamisen perustana ovat maaohjelmat, jotka määrittävät yhteistyötä kumppanien kanssa. Tärkeimmät kumppanit, joiden kanssa on laadittu maaohjelmat, ovat Tansania, Mosambik, Afganistan, Nepal, Sambia,

Etiopia, Kenia, Palestiinalaisalueet, Myanmar ja Vietnam. Käyttösuunnitelmakohdalta rahoitetaan myös kumppanimaiden sektoriohjelmien yhteisrahastoja, sektoribudjettitukea ja yleistä budjettitukea kumppanimaiden hallituksille, kehitysrahoituslaitosten ja YK-toimijoiden kanssa tehtävää maakohtaista tai alueellista temaattista kehitysyhteistyötä sekä valtionavustuksia suomalaisille tai kansainvälisille kansalaisjärjestöille, yrityksille, tutkimuslaitoksille, yliopistoille ja säätiöille.

Määrärahoja käytetään myös edustustoissa paikallisen yhteistyön hankkeisiin.

Yhteistyön tuloksia arvioidaan hankearviointien ja maaohjelmamekanismin kautta.

3. Euroopan kehitysrahasto

Käyttökohteeseen ehdotetaan määrärahoja 53 655 000 euroa.

Euroopan kehitysrahastosta (EKR) rahoitetaan Cotonoun sopimukseen perustuvaa EU:n sekä Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren maiden (AKT-maat) välistä kehitysyhteistyötä. Tuki kohdennetaan Eurooppalaisen kehityspoliittisen konsensuksen ja Cotonou-kumppanuussopimuksen linjausten mukaisesti Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen neljännessä osassa tarkoitettujen merentakaisen maiden ja alueiden kanssa tehtävään yhteistyöhön.

Osa varoista hallinnoi Euroopan investointipankki (EIB). Suomi toimii sisäisen rahoitus sopimuksen mukaisesti EIB:n kautta takaajana AKT-maille myönnettävissä lainoissa. EKR-osuuden maksukaton lisäksi varaudutaan mahdollisiin lainatakausmaksuihin.

4. Maittain kohdentamaton kehitysyhteistyö

Käyttökohteeseen ehdotetaan määrärahoja 33 460 000 euroa sekä uusia myöntö- ja sopimusvaltuuksia vuoden 2017 jälkeisille vuosille yhteensä 39 840 000 euroa.

Käyttösuunnitelmakohdalta rahoitetaan kehitysinnovaatio- ja liikekumppanuusohjelmia, humanitaarista miinanraivausta sekä YK:n alaisten järjestöjen, ohjelmien ja rahastojen ja kehitysrahoituslaitosten muita kuin tiettyyn maahan tai alueeseen liittyviä temaattisia hankkeita sekä kansainvälisten järjestöjen asiantuntijaohjelmia ja näihin liittyviä rekrytointikuluja.

Käyttösuunnitelmakohdalta myönnetään tukea myös Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskuksen (CIMO) hallinnoimiin korkeakouluohjelmiin sekä myöntää valtionavustuksia kansainvälisille kansalaisjärjestöille (INGO:t).

5. Humanitaarinen apu

Käyttökohteeseen ehdotetaan määrärahoja 70 500 000 euroa sekä uusia myöntö- ja sopimusvaltuuksia vuoden 2017 jälkeisille vuosille yhteensä 6 000 000 euroa.

Humanitaarinen apu ohjataan YK-järjestöjen, kansainvälisen Punaisen Ristin ja Punaisen Puolikuun liikkeen sekä EU komission sertifioimien kotimaisten humanitaaristen avustusjärjestöjen kautta.

Käyttösuunnitelmakohdalta rahoitetaan yleisavustukset keskeisille kansainvälisille humanitaarisille järjestöille, joita ovat mm. YK:n pakolaisjärjestö (UNHCR), YK:n Palestiinan pakolaisten avustusjärjestö (UNRWA), YK:n humanitaarisen avun koordinaatioyksikkö (OCHA), YK:n keskitetty hätäapurahasto (CERF) ja YK:n kansainvälinen strategia tuhojen vähentämiseksi (UNISDR). Määrärahasta rahoitetaan myös Punaisen Ristin Kansainvälistä Komiteaa (ICRC). Yleisavustusten lisäksi käyttösuunnitelmakohdalta tuetaan maakohtaisia ja alueellisia avustusoperaatioita.

Humanitaarisen avun tuloksellisuutta seurataan avustusjärjestöjen omien tuloksellisuutta arvioivien tunnuslukujen sekä vaikuttamissuunnitelmien avulla.

6. Kehitysyhteistyön suunnittelu ja tukitoiminnot sekä kehityspoliittinen tiedotus

Käyttökohteeseen ehdotetaan määrärahoja 4 800 000 euroa.

Käyttösuunnitelmakohdan määrärahaa käytetään muun muassa kehitysyhteistyön tietojärjestelmien ja muun kehitysyhteistyöhallinnon kehittämiseen sekä sitä tukevien asiantuntijapalvelujen hankkimiseen, kehitysyhteistyön henkilöstön koulutukseen, kehitysviestintään ja kehityskasvatukseen, kehityspoliittiseen suunnittelu- ja tutkimustoimintaan sekä asianajokuluihin ja asian selvittämisestä aiheutuviin muihin kuluihin väärinkäyttöepäilytapauksissa.

Käyttösuunnitelmakohdan määrärahoja käytetään myös vapaaehtoisrahoituksena OECD:n kehitysapukomitean ja tilastokomitean alaiseen työhön, kansainvälisen kehitysyhteistyön avoimuutta, korruption vastaista työtä ja kehitystä tukevaa politiikkajohdonmukaisuutta koskevien aloitteiden rahoittamiseen sekä Suomen Akatemian hallinnoimaan kehitystutkimukseen sekä toimialakohtaista kehittämistä tukeviin hankkeisiin.

7. Kehitysyhteistyön evaluointi ja sisäinen tarkastus

Käyttökohteeseen ehdotetaan määrärahoja 2 100 000 euroa.

Evaluointitoiminnan tavoitteena on tietoperustainen päätöksenteko. Kehitysyhteistyön evaluointitoimi on järjestelmällistä ja kattaa kaikki kehitysyhteistyömuodot ja rahoituskanavat. Käyttösuunnitelmakohdalla rahoitetaan kehitysyhteistyötä koskevat keskitetyt evaluoinnit ja evaluointitietokannan kehittämiseen.

Kehitysyhteistyön sisäinen tarkastus vastaa sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan arvioinnista. Talousarviovuonna käyttösuunnitelmakohdan määrärahoilla suoritetaan maaohjelmatarkastus.

8. Tuki kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyölle, KePa ry:lle ja kehitysyhteistyötiedotukselle sekä kuntasektorin kehitysyhteistyölle

Käyttökohteeseen ehdotetaan määrärahoja 65 000 000 euroa sekä uusia myöntö- ja sopimusvaltuuksia vuoden 2017 jälkeisille vuosille yhteensä 3 713 000 euroa.

Kansalaisjärjestöjen kautta kanavoitavalla avulla vahvistetaan kehitysmaiden elinvoimaista, moniarvoisuuteen ja oikeusperustaisuuteen pohjautuvaa ja aktiivista kansalaisuutta edistävää yhteiskuntaa. Tukea myönnetään hankkeisiin, jotka täyttävät asetetut laatuksiteerit ja edistävät Suomen kehityspoliittisten tavoitteiden toteutumista.

Merkittävin osa määrärahoista kohdennetaan suomalaisten kumppanuusjärjestöjen kautta ohjelmatukena. Käyttösuunnitelmakohdalla rahoitetaan myös muiden suomalaisten kansalaisjärjestöjen hankkeita. Käyttösuunnitelmakohdan määrärahaa voidaan käyttää myös kansalaisjärjestöjen Suomessa tapahtuvaan kehitysviestintään ja globaalikasvatukseen. Lisäksi tukea myönnetään kansainvälisille kansalaisjärjestöille (INGOt) ja EU-rahoitteisten hankkeiden kansallisiin osuuksiin kuntasektorin kehitysyhteistyöhön.

Käyttösuunnitelmakohdasta myönnettävien valtionavustusten hakijoille asetetaan pääsääntöisesti vaatimus 15 % omarahoitusosuudesta.

9. Korkotuki-instrumentti

Käyttökohteeseen ehdotetaan määrärahoja 6 231 000 euroa sekä uusia myöntö- ja sopimusvaltuuksia vuoden 2017 jälkeisille vuosille yhteensä 15 000 000 euroa.

Määrärahat kohdennetaan tukemaan kehitysmaiden taloudellista ja sosiaalista kehitystä OECD:n vientiluottoja ja korkotukiluottoja koskevan niin sanotun konsensussopimuksen mukaisesti. Kehitysmaihin myönnettävistä korkotukiluotoista on säädetty laissa kehitysmaihin myönnettävistä korkotukiluotoista (1114/2000). Käyttösuunnitelmakohdan määrärahaa voi käyttää myös myönnettyjen luottojen käytön seurantaan ja valvontaan, hanke-esitysten valmisteluun ja arviointiin sekä hankkeisiin liittyvän teknisen avun tukemiseen.

Yhteistoimintahankkeista saatavat tulot on merkitty momentille 12.24.99.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

EU:n Turkki-rahaston kansallinen osuus	11 360
Yhteistoimintahankkeiden menot	-6 500
Tasomuutos	32 242
Yhteensä	37 102
2017 talousarvio	535 195 000
2016 I lisätalousarvio	8 250 000
2016 talousarvio	498 093 000
2015 tilinpäätös	802 582 000

80. Kehitysyhteistyölainat (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 100 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää kehitysyhteistyölainoihin osana Suomen kehitysyhteistyötä.

Selvitysosa: Määrärahaa käytetään julkisen kehitysyhteistyön (ODA) kriteerien mukaisesti lainoihin esimerkiksi kansainvälisten kehitysrahoituslaitosten tai YK:n kehitystoimijoiden pehmeäehtoisille rahastoille.

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

2017 talousarvio	100 000 000
------------------	-------------

88. Finnfundin (Teollisen yhteistyön rahasto Oy) pääoman korottaminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 10 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Finnfundin (Teollisen yhteistyön rahasto Oy) uusien osakkeiden merkitsemisestä valtiolle aiheutuvien menojen maksamiseen.

Selvitysosa:

2017 talousarvio	10 000 000
2015 tilinpäätös	10 000 000

89. Kehitysyhteistyön finanssisijoitukset (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 30 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää finanssisijoituksiin osana Suomen kehitysyhteistyötä.

Selvitysosa: Määrärahaa käytetään julkisen kehitysyhteistyön (ODA) kriteerien mukaisesti. Määrärahaa käytetään sijoituksiin esimerkiksi kansainvälisten kehitysrahoituslaitosten tai muiden kehitystoimijoiden hallinnoimiin yksityistä sektoria tukeviin rahastoihin.

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

2017 talousarvio	30 000 000
2016 talousarvio	140 000 000

90. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan muut menot*Selvitysosa:**Kioton joustomekanismit*

Tavoitteena on vahvistaa Suomen toimintaa kansainvälisessä ympäristöpolitiikassa, mihin pyritään mm. toteuttamalla Kioton pöytäkirjan joustomekanismeja kehitys- ja muissa maissa. Ulkoasiainministeriö huolehtii ns. puhtaan kehityksen mekanismin kautta hankittavista päästövähennyksistä hallituksen energia- ja ilmastopoliittisen strategian mukaisesti.

Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö

Alueelliseen yhteistyöhön osallistuminen on Suomelle tärkeä keino edistää vakautta, kestävästä kehitystä ja talouskasvua Itämeren, Barentsin ja arktisella alueella. Keskeisiä yhteistyömekanismeja ovat alueneuvostot (Arktinen neuvosto, Barentsin euroarktinen neuvosto ja Itämeren valtioiden neuvosto) ja pohjoisen ulottuvuuden yhteistyö. Lisäksi rahoituksella tuetaan hallituksen Venäjä-politiikan toimeenpanoa. Suomen osallistumista monenkeskiseen alueelliseen yhteistyöhön ohjaavat Suomen arktisen strategian, Euroopan unionin Itämeren alueen strategian ja pohjoisen ulottuvuuden politiikan tavoitteet.

50. Eräät valtionavut (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 1 341 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustusten maksamiseen ulkoasiainministeriön toimialaan liittyville järjestöille.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Selvitysosa: Momentilta myönnettävien valtionavustusten tulee tukea hallitusohjelman ulko- ja turvallisuuspoliittisia linjauksia. Määrärahasta 370 000 euroa varataan kansalaisjärjestöjen Eurooppa-tiedotukseen. Valtionavustuksista järjestetään erilliset hakukierrokset.

Momentilta myönnettäviin valtionavustuksiin sovelletaan valtionavustuslakia (688/2001).

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Järjestötukien säästö (HO 2015)	-3
Yhteensä	-3
2017 talousarvio	1 341 000
2016 talousarvio	1 344 000
2015 tilinpäätös	1 642 880

51. Hädänalaisten avustaminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 45 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) konsulipalvelulain mukaan hädänalaisessa asemassa olevien henkilöiden kotiuttamisesta ja avustamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen

2) edellisistä aiheutuviin tileistä poistoihin

3) avustuksien maksamiseen ulkomailla.

2017 talousarvio	45 000
2016 talousarvio	45 000
2015 tilinpäätös	33 680

66. *Eräät jäsenmaksut ja rahoitusosuudet* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 87 166 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää ulkoasiainministeriön toimialaan liittyvien järjestöjen jäsenmaksujen ja vapaaehtoisten rahoitusavustusten maksamiseen.

Selvitysosa:

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Maksuusuus Pohjoismaiden ministerineuvoston talousarvioon	22 496 000
Maksuusuus YK:n talousarvioon	9 996 000
Maksuusuus YK:n rauhanturvajoukoille	32 595 000
Maksuusudet muille YK:n alaisille järjestöille ja rahastoille	2 265 000
Kemiallisen aseiden kieltojärjestön jäsenmaksu (OPCW)	340 000
Euroopan Neuvoston jäsenmaksut	3 380 000
OECD:n jäsenmaksu	2 868 000
WTO:n jäsenmaksu	1 019 000
Maksuusudet Etyjin talousarvioihin	5 285 000
Ydinkoekieltosopimus; Suomen maksuusuus valmistelukomitean kustannuksista	522 000
Maksuusuus kansainväliselle rikostuomioistuimelle (ICC)	1 150 000
Muut jäsenmaksut ja rahoitusosuudet	5 250 000
Yhteensä	87 166 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Tasomuutos	205
Yhteensä	205

2017 talousarvio	87 166 000
2016 talousarvio	86 961 000
2015 tilinpäätös	74 455 000

67. *Kansainvälisen ilmastopöpinuksen alaisen yhteistyön menot* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 100 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) Suomen kahdenvälisiin puhtaan kehityksen mekanismin hankkeisiin liittyviin kustannuksiin ja
- 2) muihin hiilimarkkinainstrumentteihin liittyvien toimien tukemiseen.

Selvitysosa: Ulkoasiainministeriö vastaa puhtaana mekanismin hankkeista ja niiden kautta hankittavista päästöyksiköistä.

2017 talousarvio	100 000
2016 talousarvio	100 000
2015 tilinpäätös	100 000

68. *Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 1 900 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen monenvälisiin hankkeisiin
- 2) pohjoisen ulottuvuuden politiikkaa tukeviin hankkeisiin
- 3) hallituksen Venäjä-politiikan toimeenpanoa tukeviin hankkeisiin
- 4) kansainvälisten rahoituslaitosten yhteydessä toimivien rahastojen tukemiseen
- 5) kansainvälisissä järjestöissä, rahoituslaitoksissa tai näitä vastaavissa organisaatioissa toimivien asiantuntijoiden rahoittamiseen
- 6) Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyöhön sekä Venäjä-politiikan toimeenpanon tukemiseen liittyvien valtion kulutusmenojen maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää myös enintään kahdeksaa henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin Suomen Arktisen neuvoston puheenjohtajuutta tukevien valtion virastojen ja laitosten hankkeita varten.

Selvitysosa: Määrärahalla edistetään Suomen kansallisia tavoitteita Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyössä. Suomen asemaa arktisena toimijana vahvistetaan. Tavoitteena on myös edistää kansainvälisen rahoituksen ohjautumista Suomelle tärkeisiin hankkeisiin.

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Arktisen ja Barentsin alueen yhteistyö	1 200 000
Itämeren alueen ja pohjoisen ulottuvuuden yhteistyö	400 000
Venäjä-politiikan toimeenpano	300 000
Yhteensä	1 900 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Suomen puheenjohtajuutta Arktisessa neuvostossa tukevat hankkeet	300
Yhteensä	300

2017 talousarvio	1 900 000
2016 talousarvio	1 600 000
2015 tilinpäätös	2 100 000

95. *Kurssivaihtelut* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) valtiolla käytössä olevien taloushallinnon tietojärjestelmien valuuttatietojen ja pankkien virallisten päivänkurssien välisten laskennallisten kurssierojen kattamiseen
- 2) muiden valuuttamääräisten ulkomaisten maksujen laskennallisten kurssierojen kattamiseen.

2017 talousarvio	1 000 000
2016 talousarvio	1 000 000
2015 tilinpäätös	-394 817

24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala*20. Tiede- ja kulttuuri-instituuttikiinteistöjen vuokratulot*

Momentille arvioidaan kertyvän 982 000 euroa.

Selvitysosa: Ulkomailla sijaitsevat valtion omistamat tiede- ja kulttuuri-instituuttikiinteistöt siirtyvät ulkoasiainministeriön omistajahallintaan 1.1.2017. Kiinteistöt ovat Villa Lante ja asunto Roomassa, Suomen Ranskan instituutti Pariisissa, Pohjoismaiden paviljonki (kolmasosa) ja Suomen Aalto-paviljonki Venetsian biennaalialueella sekä Suomen Ateenan instituutti asuntoloineen. Kiinteistöt on vuokrattu suomalaisille tiede- ja kulttuurisäätiöille niiden toimintaan ulkomailla.

Instituuttikiinteistöjen ylläpito- ja korjausmenot on budjetoitu momentille 24.01.20.

2017 talousarvio 982 000

99. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 29 703 000 euroa.

Selvitysosa: Tulot kertyvät hallinnonalan viisumien käsittelymaksuista, kiinteistöjen myyntituloista, kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksujen ja maksuosuuksien sekä kehitysavun palautuksista, YK:n sotilaallisesta kriisinhallinnasta maksamista palkkausmenokorvauksista sekä muista tuloista, joita ei ole nettoutettu hallinnonalan menomomentteille.

Tuloista 7 000 000 euroa on Iso-Britannian kehityspoliittisen osaston (DFID) osuus ministeriön kanssa tehtävästä yhteistoimintahankkeesta. Yhteistoimintahankkeesta saatavilla tuloilla katetaan ao. yhteistoimintahankkeen menot, jotka on budjetoitu momentille 24.30.66.

Tulojen arvioitu kertymä (euroa)

Viisumien käsittelymaksut	16 000 000
Kiinteistöjen myyntitulot	2 750 000
Kehitysyhteistyön yhteistoimintahankkeiden tulot	7 000 000
Sotilaallisen kriisinhallinnan palkkausmenokorvaukset YK:lta	2 453 000
Muut tulot	1 500 000
Yhteensä	29 703 000
2017 talousarvio	29 703 000
2016 talousarvio	42 527 000
2015 tilinpäätös	50 442 915